

[Finansministeren.]

derfor antages, at opgangen efterhånden også vil gribe vore eksportvarer, og dette i forbindelse med, at behovet først for industrivarer og dernæst for fødevarer sikkert vil vokse under indtryk af oprustningen overalt i verden, må jo sikkert før eller senere drive vore eksportindtægter, som allerede nu er stigende, yderligere i vejret, således at vi igen en gang får en bedre balance mellem import og eksport.

Der er også en anden selvregulerende faktor, der virker i samme retning. Jeg tænker på selve den prisstigning, der betyder højere leveomkostninger for befolkningen, og som derfor efterhånden må tvinge vort forbrug ned. Man kan også her se de første tegn på, at forbruget reagerer på visse områder. Men det er klart, at skatteforhøjelserne i november har deres andel i denne reaktion og vil få det i stigende grad, når de direkte skatter begynder at forfalde nu i foråret. Stigende eksportindtægter og formindsket forbrug er kræfter, som efterhånden virker henimod balance, og hvis vi havde tid at vente længe nok, kunne vi måske stole på, at disse kræfter ville vise sig tilstrækkelig stærke. Imidlertid er vor valutasituation jo allerede meget anspændt, og vi kan ikke forsvare et yderligere stærkt træk på den europæiske betalingsunion.

Som jeg allerede har nævnt, er desuden importpriserne steget yderligere i de sidste måneder, og forventningerne om fremtidig prisstigning må jo i sig selv stimulere importen. Under denne situation tør vi ikke stole på, at de regulerende kræfter virker hurtigt nok til, at balancen kan rette sig, inden vi kommer for langt ud, og derfor har regeringen ment at burde gribe ind påny. Det er bedre at gribe ind i tide end at lade begivenhederne løbe fra os.

Der er endnu en ting, jeg må sige om situationen, før jeg går over til de konkrete foranstaltninger:

Det er nødvendigt at understrege den usikkerhed, som præger udviklingen, fordi den bevirker, at ingen, selv med den bedste eksisterende menneskelige forudseenhed, er i stand til at sige, hvor stærkt de forskellige kræfter vil virke. Vi ved, at virkningerne af den internationale oprustning er meget store; vi ved ikke, hvor store de vil blive; vi ved på den anden side, at der planlægges internationale allokationer om råstoffer og om antiinflationiske foranstaltninger i mange lande; vi ved, at dette kan forbedre situationen, men vi ved ikke hvor stærkt. Vi ved, at de store lønforhøjelser nu i foråret vil stimulere forbruget herhjemme, medens

skatterne og dyrtiden vil virke modsat — men at angive nogen nøjagtig talmæssig størrelse for alle disse poster i regnskabet er en opgave, som intet menneske magter.

Det, som i denne situation må være regeringens og rigsdagens pligt, er imidlertid at følge begivenhederne op, foretage en afvejning dels over, om man nu har grebet stærkt nok ind, for at balancen kan rettes op i tide, dels over, hvilken art af indgreb der virker mest ligeligt og samtidig med størst muligt omfang hemmer forbruget uden samtidig at hemme produktionen.

Jeg skal endnu nu sige, at den politik, der skal følges, på samme tid bør tage sigte på betalingsbalancen og inflationsproblemet.

Inflationsproblemet var særligt brændende, da man stod overfor de store lønforhøjelser nu i foråret. Nu er disse forhøjelser en kendsgerning, og derved er intet at gøre, men de har naturligvis sammen med den yderligere stigning i importpriserne skærpet betalingsbalanceproblemet og må derfor spille en større rolle i det program, regeringen nu fremsætter, end i den antiinflationssplan, vi forelagde partiernes repræsentanter den 1. februar.

Om selve det program, jeg her skal forelægge, skal jeg endelig sige, at det er udarbejdet under hensyntagen til de politiske muligheder. Det repræsenterer altså ikke i alle henseender, hvad regeringen egentlig ville have foretrukket, men det drejer sig jo i politik om at opnå resultater — ikke om at demonstrere.

Hvad angår selve forslagene, er der naturligvis i bemærkningerne redegjort for de vigtigste enkeltheder, og jeg skal derfor ikke fordybe mig heri, men jeg vil gerne sige lidt om principperne for det her forelagte lovkompleks.

Med hensyn til inflationsproblemet må det meget beklages, at regeringens forslag om en samtidig indgriben til begrænsning af indkomsterne for selvstændige i de forskellige erhverv samt for lønmodtagerne ikke kunne gennemføres; men dette må vi af finde os med — de store lønforhøjelser, som dette forår skal bringe, må nu betragtes som en realitet. Spørgsmålet bliver da, om vi kan enes om nu i videst mulig udstrækning at stabilisere på det højere niveau, vi herved er kommet op på. Den relative forbedring i lønmodtagernes stilling, som selve lønforhøjelserne betyder, skulle vel gøre det lettere for os at opnå enighed med dem, der sagde nej i februar.

Det er klart, at udlandets prisudvikling er udenfor vor kontrol, men regeringen har